

JAK POMAGAĆ I JAK MOTYWOWAĆ DZIECKO DO NAUKI?

Oto kilka refleksji na temat, jak rodzice mogą pomóc dziecku w nauce.

1. Interesuj się postępami dziecka.

Zainteresowanie rodziców ocenami, ewentualnymi trudnościami, postępami w szkole jest dla dziecka bardzo istotne, świadczy bowiem o zainteresowaniu problemami syna, czy córki, o tym, że są dla rodziców ważni. Równie ważne jest zachowanie ojca, czy matki i sposób przekazania informacji. Po zebraniu informacji o radzeniu sobie dziecka z nauką:

- znajdziemy czas na rozmowę,
- nie zaczynamy od informacji negatywnych,
- mówmy o swoich odczuciach np. miło mi było, gdy pani Cię pochwaliła lub zmartwiło mnie Twoje zachowanie w szkole,
- gdy są problemy- wspólnie ustalmy ich rozwiązanie.

2. Wspieraj, ale nie wyręczaj.

Rodzice nie muszą na nowo uczyć się tego, co dziecko w szkole. Naukę pozostawmy dzieciom. Rodzice mają dziecko wspierać. Ważne jest wdrażanie go do samodzielnej pracy. W procesie uczenia się ważną rolę odgrywa samokontrola wykonanej pracy. Chodzi w niej o to, aby dziecko samo odkryło swoje błędy i samo je poprawiło. Należy dziecko przyzwyczajać do podejmowania wysiłku, do pokonywania trudności, wtedy uwierzy we własne możliwości, a także uczy się rozwijać swoje uzdolnienia, a przede wszystkim uczy się odpowiedzialności za swoje postępowanie.

Pomagamy jedynie dziecku mniej zdolnemu, którego rozwój umysłowy jest nieco słabszy (stwierdzona badaniem psychologicznym inteligencja poniżej normy), a także dziecku które rozwija się nieharmonijnie z powodu opóźnionego rozwoju spostrzegania wzrokowego słuchowego z wadami wymowy. Najlepiej, gdy pomoc będzie ukierunkowana przez pedagoga, psychologa lub logopedę.

3. Mądrze motywuj.

W procesie szkolnego uczenia się motywacja odgrywa dużą rolę. Jest siłą pobudzającą do nauki, zdobywania wiedzy, rozszerzania zainteresowań. Od kar lepsze są nagrody, ale stosowanie ich musi być ostrożne. Złotym środkiem jest drobna nagroda, np. w postaci uznania rodziców, pochwały. Chwaląc dziecko stosujemy tak zwaną pochwałę opisową - mówiąc, co widzimy, co czujemy.

4. Doceniaj osiągnięcia dziecka

Warto rozróżnić tu dwa pojęcia: osiągnięcia a stopnie. Często pytamy dziecko po powrocie do domu: „co dziś dostałeś”, a powinniśmy zapytać: „czego się dziś nauczyłeś”. O ile łatwo jest doceniać osiągnięcia dziecka, które otrzymuje dobre stopnie, to gorzej jest z dzieckiem, które ma kłopoty w nauce. Na początku warto się zastanowić, czy niepowodzenia

w nauce nie są objawem jakiejś przyczyny. Jest różnica między dzieckiem, które nie chce się uczyć, a takim, które uczy się wolno i nie jest w stanie zrobić tego, co się od niego wymaga.

W rozpoznaniu problemu może pomóc rozmowa z wychowawcą czy pedagogiem szkolnym, a także badanie w Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej. Gdy rozpoznamy naturę trudności, wspólnie zastanówmy się nad rozwiązaniem problemu.

5. Bądź uważny gdy dziecko źle mówi o sobie.

Często mamy okazję słyszeć, że dziecko źle mówi o sobie: „jestem głupi”, „nie dam rady”, „i tak mi się nie uda”. Zastanów się, dlaczego tak myśli o sobie, czy ktoś w otoczeniu używa takich określeń. Wsprzyj słowami np. „masz prawo nie wiedzieć”, „spróbujmy razem na początek” itp.

6. Buduj w dziecku poczucie własnej wartości

Dziecko będzie pozytywnie myślało o sobie, gdy będzie miało poczucie własnej wartości. Zadaniem rodziców jest pomóc znaleźć dziecku silne strony i nauczyć wykorzystywać je do zdobycia satysfakcji.

Rolą rodziców jest pomóc wykształcić w dziecku energię, by zrekompensować poczucie niskiej wartości, by znaleźć sposób zrównoważenia słabości, by dziecko myślało: „może nie jestem najlepszym uczniem w klasie, ale najlepiej śpiewam, czy gram w piłkę”. Jest to szczególnie ważne w okresie dojrzewania, bo wówczas często jedynym źródłem poczucia własnej wartości jest akceptacja grupy rówieśniczej.

Oto kilka warunków, których spełnienie może być warunkiem sukcesu:

- ✓ Dziecko winno mieć w domu stałe miejsce do nauki – najlepiej, jeżeli będzie to własny pokój i własne biurko, własne miejsce.
- ✓ Należy pamiętać aby nie odrywać dziecka od pracy nad lekcjami.
- ✓ Wysokość biurka i krzesła dostosować do wzrostu dziecka;
- ✓ Światło powinno padać od strony lewej lub z prawej w zależności od tego czy dziecko jest prawo czy leworęczne.

Kiedy dziecko nie powinno odrabiać zadań domowych?

- ✓ od razu po zakończeniu lekcji w szkole, ponieważ dziecko ma prawo czuć się zmęczone, czasami wystarczy pół godziny lub godzina wytchnienia.
- ✓ bezpośrednio po obfitym posiłku – ponieważ organizm nastawiony jest na trawienie,
- ✓ późnym wieczorem, po godzinie 20 – 21.

Od którego przedmiotu zaczynać odrabianie lekcji?

Wybór uzależniony jest od uzdolnień i zainteresowań dziecka oraz od jego właściwości psychicznych.

- ✓ Dzieci pracujące szybko i energicznie, ale łatwo męczące się - od przedmiotu najtrudniejszego dla niego, na koniec niech zostawi łatwe. Dziecko które ma trudności z zabraniem się do pracy powinno zaczynać od przedmiotu, który lubi lub zadania łatwego, po to aby nie zniechęciło się od razu do lekcji.

- ✓ Dziecko mające lepszą pamięć wzrokową powinno uczyć się z podręcznika lub notatek, pomocne dla niego będą podkreślenia, główne myśli umieszczone w ramkach.
- ✓ Dziecko o przewadze pamięci słuchowej dużo korzysta uważając na lekcjach. W domu powinno uczyć się głośno albo słuchać tekstu czytanego przez inną osobę.

Najogólniej możemy wyodrębnić dwie grupy czynników, które decydują o powodzeniu w nauce szkolnej:

1. wewnętrzne- związane z rozwojem fizycznymi psychicznym dzieckiem, z jego indywidualnymi właściwościami,
2. zewnętrzne – na które składają się warunki życia dziecka, oddziaływanie otoczenia, także opieka i praca wychowawcza jaką zapewniają i dom, i szkoła.

Wśród elementów warunkujących powodzenie w nauce należy wymienić:

- ✓ stan zdrowia i rozwój fizyczny dziecka - dobry stan zdrowia dziecka stanowi podstawowy warunek osiągnięcia pozytywnych wyników w nauce, wszelkie wady fizyczne dziecka, zwłaszcza wady wzroku i słuchu jeśli nie są systematycznie leczone i odpowiednio korygowane utrudniają uzyskiwanie sukcesów;
- ✓ rozwój motoryczny, umysłowy i emocjonalny;
- ✓ rozwój zainteresowań zarówno przedmiotami nauki jak i zainteresowań poza szkolnych;
- ✓ atmosferę panującą w domu;
- ✓ tryb życia, organizację codziennych zajęć, w szczególności odrabiania zadań domowych.

opracowanie: Jolanta Kałudzińska- Góra -psycholog